

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové, JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Brigity Chrástilové, JUDr. Milana Kamlacha, JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **Ing. K. B.**, proti odpůrci: **1) Státní volební komise**, nám. Hrdinů 3, 140 21 Praha 4, **2) Kandidáti ODS, ČSSD, KSČM a KDU-ČSL zvolení ve volebním kraji Hlavní město Praha**, v řízení o návrhu na neplatnost voleb kandidátů do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky ve volebním kraji Hlavní město Praha,

t a k t o :

- I.** Návrh na neplatnost volby kandidátů ve volebním kraji Hlavní město Praha **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Dne 16. 6. 2006 podal navrhovatel u Nejvyššího správního soudu návrh na neplatnost volby kandidátů v kraji Praha (pozn. soudu: správně Hlavní město Praha). Výslovně je napadeno zvolení těchto kandidátů:

- a) za Občanskou demokratickou stranu: B. M., B. P. Ing., B. J. Ing., D. T. Ing., K. T., L. F. Ing., M. H. Mgr., N. Z., R. D. Ing., R. D. Mgr., R. J. PaedDr., Š. B. MUDr., T. L. Ing., T. M. Ing.,
- b) za Českou stranu sociálně demokratickou: D. K. Ing., K. G. Ing., K. S. JUDr., R. D. MUDr., S. M. Bc., Š. K. PhDr.,
- c) za Komunistickou stranu Čech a Moravy: D. J. Ing., E. V. RNDr. CSc.,
- d) za Křesťanskou a demokratickou unii - Československou stranu lidovou: S. C. JUDr.

Navrhovatel tvrdí, že ve volbách konaných v pražském volebním obvodu byl hrubě porušen ústavní princip rovné a svobodné demokratické soutěže politických stran garantovaný Ústavou (zejména čl. 5) i Listinou základních práv a svobod, stejně tak jako ust. § 16 odst. 2 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále též „volební zákon“). Vybrané politické strany, zvolené do Zastupitelstva hlavního města Prahy podle zákona o volbách do obcí, obdržely za období r. 2000-2006 příspěvek za mandáty za krajské volby, ačkoliv takové se v hlavním městě nikdy nekonal. Částku dosahující cca 100 milionů korun obdržely z největší části politické strany,

jejichž kandidáti se zúčastnili voleb do Parlamentu ČR, tak jak jsou návrhem označeni. Tyto neoprávněně získané finanční prostředky vytvořily extrémní a nezaslouženou výhodu pro tyto strany a kandidáty v rozporu s principem rovné a demokratické soutěže politických stran.

Navrhovatel poukazuje na skutečnost, že Praha byla dle Ústavy do 31. 12. 1999 hlavním městem a obcí, od 1. 1. 2000 se stala hlavním městem, obcí i krajem, a to podle zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územně samosprávných celků. Podle tohoto ústavního zákona nemá Praha žádnou výjimku oproti ostatním krajům. Proto se měly volby v r. 2000 uskutečnit podle zákona č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů. Problém voleb v Praze byl řešen zákonem o hl. m. Praze č. 131/2000 Sb., konkr. ust. § 121. Ústavní stížnost domáhající se zrušení tohoto protiústavního předpisu byla Ústavním soudem usnesením ze dne 22. 9. 2003 sp. zn. ÚS 62/03 odmítnuta. Ze zmíněného ustanovení nevyplýval nárok zastupitelů hl. m. Prahy na příspěvek za mandát za volby do kraje. Dále navrhovatel popisuje poslanecké a vládní návrhy a svá vlastní jednání a jejich osud s tím, že z nich plyne, že vláda, ministr financí ani prezident republiky nepovažují nárok spojený s volbou pražského zastupitelstva za oprávněný – k tomu přikládá stejnopisy návrhů, podání a jejich vyřízení. Přesto Ministerstvo financí nepostupovalo obdobně jako u „Evropských demokratů“, jimž příspěvek nevyplatilo. Pražské zastupitelstvo ostatně samo popírá, že je krajem, neboť krajské zastupitelstvo může mít maximálně 65 členů, v Praze je jich 70. Mimoto charakteru voleb jako voleb obecních nasvědčuje i to, že Praha byla rozdělena do pěti volebních obvodů, což umožňuje jen zákon o volbách do obcí, nikoliv zákon o volbách do krajů. Politické strany a hnutí zastoupené v zastupitelstvu hl. m. Prahy tak získaly za „nevolby“ prostředky využitelné k jejich propagaci, a to na úkor všech daňových poplatníků a na úkor svých politických konkurentů.

Navrhovatel tak považuje za prokázané, že ve volbách do Poslanecké sněmovny konaných ve dnech 2. a 3. června 2006 byl zásadně poškozen na svých občanských právech a že byla porušena ust. § 16 odst. 2 volebního zákona, čl. 5 Ústavy a čl. 22 Listiny základních práv a svobod. Proto navrhuje vyslovení neplatnosti volby označených kandidátů, jejichž politické strany neoprávněně čerpaly vysoké finanční částky za krajské volby, které se v Praze nekonaly.

Státní volební komise ve svém vyjádření odkazuje na právní úpravu voleb do Parlamentu České republiky a na právní úpravu soudního přezkumu těchto voleb. Namítá nedostatek příčinné souvislosti mezi skutečnostmi v návrhu popsány a výsledkem voleb, neboť otázky hospodaření politických stran jsou upraveny samostatným předpisem, stejně tak jako nárok na příspěvek za získané mandáty.

Ostatní účastníci řízení ve stanovené lhůtě nevyužili možnosti se k návrhu vyjádřit.

Podle § 90 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) za podmínek stanovených zvláštními zákony se může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta. Tímto zvláštním zákonem je i zákon č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů (dále též „volební zákon“). Podle § 87 tohoto zákona se podáním návrhu na neplatnost volby kandidáta může domáhat ochrany u soudu každý občan zapsaný do stálého seznamu ve volebním okrsku, kde byl poslanec volen. Návrh je třeba podat

nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb Státní volební komisí (odst. 1). Návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který mohl ovlivnit výsledek volby tohoto kandidáta (odst. 5).

Navrhovatel je zapsán ve stálém seznamu voličů ve volebním kraji Hlavní město Praha v okrsku 286, návrh byl podán včas a obsahuje tvrzení o porušení zákona ovlivňujícím výsledek voleb kandidátů; proto byl Nejvyšším správním soudem věcně projednán.

Nejvyšší správní soud je oprávněn vyslovit neplatnost volby kandidátů pouze za předpokladu, že při jejich volbě byl porušen zákon.

V daném případě navrhovatel poukazuje na porušení rovnosti volebního boje zvýhodněním některých stran neoprávněnou výplatou příspěvků za mandáty získané nikoliv v krajských, ale v obecních volbách.

Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, v ust. § 20 odst. 1 přiznává nárok na státní příspěvek politickým stranám a hnutím, když novelou provedenou zákonem č. 104/2001 Sb. byl změněn text § 20 odst. 7 a 8 tak, že nárok na příspěvek byl nadále spojen nejen s mandátem do krajského zastupitelstva, ale i s mandátem do zastupitelstva hl. m. Prahy.

Navrhovateli lze přisvědčit v tom, že rozhodná právní úprava voleb do Zastupitelstva hl. m. Prahy je poněkud komplikovaná. Charakterem voleb do tohoto zastupitelstva i nárokem na příspěvky za mandáty se ovšem Nejvyšší správní soud již zabýval, a to při posouzení kasační stížnosti Ministerstva financí proti rozsudku Městského soudu v Praze právě v souvislosti s nárokem „Evropských demokratů“, na jejichž případ navrhovatel rovněž poukazuje v návrhu. V rozsudku ze dne 24. 5. 2006, č. j. 1 Afs 147/2005 - 107 Nejvyšší správní soud po zhodnocení ústavněprávních východisek dospěl k závěru, že při možnosti různého výkladu je třeba vždy zvolit výklad ústavně konformní respektující ústavní principy. K charakteru voleb do Zastupitelstva hl. m. Prahy zde soud uvedl, že v rámci konkurence dvou zákonů, podle kterých by mohl být tento orgán volen, dostal převážně z pragmatických důvodů přednost zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů před zákonem č. 130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů a o změně některých zákonů. Citovaný rozsudek dále řeší otázku příspěvku za mandát jiných aktérů než politických stran a hnutí, když ve vztahu k nim (politickým stranám a hnutím) považuje nárok související s volbou Zastupitelstva hl. m. Prahy za oprávněný, a to s odkazem na výše citované ustanovení a na zásadu rovnosti všech forem, v nichž zákonodárce umožnil politickým stranám podávat kandidátní listiny v jednotlivých typech voleb (k tomu blíže citovaný rozsudek dostupný v plném znění na <http://www.nssoud.cz/>). Od těchto závěrů o nároku na příspěvek za mandát do Zastupitelstva hl. m. Prahy nemá Nejvyšší správní soud racionální důvod se odchýlit.

Stojí-li tak návrh na názoru, že volbu označených kandidátů je třeba považovat za neplatnou proto, že politické strany, za něž kandidovali, byly ve volebním boji zvýhodněny tím, že neoprávněně obdržely příspěvky za volby do zastupitelstva hl. m. Prahy, nelze mu přisvědčit. Výplatou příspěvků nedošlo k narušení volné soutěže politických stran ve smyslu čl. 5 Ústav, či svobodné soutěže politických sil ve smyslu čl. 22 Listiny základních práv a svobod. Ust. § 16 odst. 2 volebního zákona předpokládá čestný a poctivý průběh volební kampaně s tím, že zejména nesmí být o kandidátech a politických stranách nebo koalicích,

na jejichž kandidátních listinách jsou uvedeni, zveřejňovány nepravdivé údaje. V daném případě lze z návrhu dovodit, že navrhovatel spatřuje nečestnost volební kampaně v předpokladu použití neoprávněně získaných prostředků ve prospěch volby jím označených kandidátů. Nehledě k tomu, že užití předmětných příspěvků právě k tomuto účelu je pouhou spekulací, Nejvyšší správní soud se s názorem na neoprávněnost výplaty neztotožnil. Mimo to by skutečně bylo možno těžko shledat příčinnou souvislost mezi výplatou příspěvku a zvolením označených kandidátů. Nedošlo tak k porušení podmínek volební kampaně tvrzeným způsobem a tím ani k neplatné volbě označených kandidátů ve smyslu § 87 volebního zákona.

Proto byl návrh podle § 90 s. ř. s. zamítnut.

Podle § 93 odst. 4 s. ř. s. nemá na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků právo.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. června 2006

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu

